

Driftföreskrifter

Stockholms Hamnar

Version 2.1.1

2023-04-12

Innehåll

1	Föreskrifternas tillämpning	4
1.1	Allmänt.....	4
2	Kontaktuppgifter.....	5
2.1	Nödsituation.....	5
2.2	Broar och slussar.....	5
2.3	Övriga ärenden.....	5
3	Allmänna säkerhetsregler	6
3.1	Inspektion av och tillträde till fartyg	6
3.2	Rökning, alkohol och droger	6
3.3	Fartygs djupgående och stabilitet.....	6
3.4	Vind och vattenstånd samt ramat djup	6
3.5	Fotografering	7
3.6	Skyddsutrustning	7
3.7	Fordonstrafik i hamnanläggning	7
3.8	Incident- och olycksrapportering	7
4	Fartygsanmälan	8
5	Hamnanläggningar och hamnskydd	9
5.1	Allmänt.....	9
5.2	Lagar och förordningarna sjöfartskydd och hamnskydd	9
5.3	Skyddsobjekt	9
5.4	ISPS för ineliggande fartyg	10
5.5	Tillträde till hamnanläggning	10
6	Anmälningar och tillstånd	12
6.1	Dykning och undervattensarbeten.....	12
6.2	Livbåtar och tenderbåtar	12
6.3	Uppställning av mobilkran	12
6.4	Rengöring av fartygsskrov	13
6.5	Utsläpp av renat avloppsvatten	13
6.6	Barlastvatten.....	13
6.7	Heta arbeten.....	13
6.8	Reparation och målningsunderhåll.....	14
6.9	Tankfartyg.....	14
6.10	Läktring.....	14
6.11	Flygplan och helikopter	14
7	Fartygs ankomst, avgång samt fartyg i hamn.....	16
7.1	Förtöjning och losskastning.....	16

7.2	Bogsering	17
7.3	Landgång och fallrep	17
7.4	Buller och rökemission.....	17
7.5	Rundkörning av framdrivningspropeller vid kaj.....	17
7.6	Ankring	17
7.7	Isbrytning	17
7.8	Mälarens reglering	18
7.9	Broar.....	18
7.10	Hammarbyleden	19
7.11	Victoriaslussen.....	20
8	Fartygsservice.....	21
8.1	Avfall.....	21
8.2	Leverans av färskvatten.....	23
8.3	Leverans av elektrisk ström	23
8.4	Svart- och gråvatten.....	24
9	Lastning och lossning.....	26
9.1	Godshantering	26
9.2	Uppläggning av gods	26
10	Farligt gods och bunkring.....	27
10.1	Farligt gods i förpackad form.....	27
10.2	Bunkring	28
11	Brand och oljeutsläpp.....	30
11.1	Brandskydd.....	30
11.2	Vid brand ombord på eget fartyg.....	30
11.3	Oljeutsläpp i vatten	30
12	Karantänshamn.....	31
12.1	Anmälan om smitta	31
12.2	Kajplatsfördelning i karantänshamn	31
12.3	Smittskyddsåtgärder	31
12.4	Tillträde.....	32
13	Bilagor.....	33
	Bilaga 1: Definitioner	33
	Bilaga 2: Kapellskärs hamn.....	34
	Bilaga 3: Nynäshamns hamn	34
	Bilaga 4: Stockholm Norvik Hamn.....	34
	Bilaga 5: Stockholms hamn.....	34
	Bilaga 6: Bryggor och anläggningar förvaltade i Stockholm.....	34
	Bilaga 7: Farligt gods – begränsningsmängder	34

1 Föreskrifternas tillämpning

1.1 Allmänt

Övergripande bestämmelser för verksamheterna inom Stockholms Hamnar finns i lagar, förordningar, kungörelser, föreskrifter och allmänna råd som utfärdats av myndigheter samt i Stockholms Hamn AB:s hamnordning beslutad av kommunfullmäktige i Stockholms stad den 13 november 1995.

I koncernen Stockholms Hamnar ingår bolagen Stockholms Hamn AB och Kapellskärs Hamn AB.

I denna driftföreskrift avses med hamnbefäl: Stockholms Hamnars hamnkapten, hamnstyrman och driftchef.

Den som använder kajer inom Stockholms Hamnars område ska ha kännedom om dessa föreskrifter, och se till att underställd eller inhyrd personal delges och tillämpar dem.

Föreskrifterna kan rekvideras från Stockholm Hamnars bevaknings- och trafikledningscentral (BTC). De finns också publicerade på www.stockholmshamnar.se.

Den som upptäcker avvikelse gentemot dessa driftföreskrifter eller andra av Stockholms Hamnar utfärdade föreskrifter eller anvisningar ska direkt rapportera detta till BTC.

Denna driftföreskrift och vid varje tillfälle gjorda ändringar har fastställts av VD i de berörda bolagen. Begränsningar och restriktioner i användandet av farlederna regleras genom Transportstyrelsen, Länsstyrelsen och Sjöfartsverket inom respektive ansvarsområde.

1.1.1 Tillämplighet

Denna föreskrift gäller för verksamheten på vattenområden inom Stockholms hamnområde och kajer/bryggor som administreras av Stockholms Hamnar samt i tillämpliga delar vad beträffar Kapellskärs hamn, Nynäshamns hamn och Stockholm Norvik Hamn.

Hamnområdenas utbredning framgår av dessa bilagor:

Bilaga 2 – Kapellskärs hamn

Bilaga 3 – Nynäshamns hamn

Bilaga 4 – Stockholm Norvik Hamn

Bilaga 5 – Stockholms hamn

Bilaga 6 – Bryggor och anläggningar förvaltade i Stockholm

2 Kontaktuppgifter

2.1 Nödsituation

Räddningstjänst

Telefon 112

Stockholms Hamnars bevaknings- och trafikledningscentral

08-670 28 10

(BTC)

VHF

Kanal 12 & 16

2.2 Broar och slussar

BTC

08-670 28 10

Danviksbron

08-508 279 11

Hammarbyslussen

08-670 28 15

Skansbron

08-670 28 15

Liljeholmsbron

08-670 28 15

Husarviksbron

08-670 28 15

2.3 Övriga ärenden

BTC

08-670 28 10

Växel

08-670 26 00

Driftchef i Kapellskärs hamn

08-670 26 00

Driftchef i Nynäshamns hamn/Stockholm Norvik Hamn

08-670 26 00

E-post

btc@stockholmshamnar.se

info@stockholmshamnar.se

För övriga kontaktuppgifter, se www.stockholmshamnar.se

3 Allmänna säkerhetsregler

3.1 Inspektion av och tillträde till fartyg

Hamnmyndigheten äger rätt att få tillträde till fartyg med avseende på bestämmelserna i hamnordningen och dessa driftföreskrifter. Befälhavare är skyldig att rätta sig efter de föreskrifter som lämnas av hamnbefäl och driftchef och att underlätta dennes arbete genom att hjälpa till om så krävs.

Inspektion av utländska fartyg sker genom hamnstatskontroll vilket Transportstyrelsen ansvarar för.

3.2 Rökning, alkohol och droger

Inom hamnanläggning som omfattas av sjöfartsskydd alternativt är klassad som skyddsobjekt råder ett allmänt rökförbud. Inom hela Stockholms Hamnars verksamhetsområde är det förbjudet att vara påverkad av alkohol eller droger.

3.3 Fartygs djupgående och stabilitet

Befälhavare ska under färd i hamnområdet och vid kaj se till att fartyget alltid har minst 0,5 meter Under Keel Clearance (UKC).

Befälhavaren är skyldig att kontinuerligt hålla sig underrättad om vattendjupet vid anvisad tilläggs-, förtöjnings- eller ankarplats.

Fartygets befälhavare är under alla omständigheter ansvarig för fartygets intakt- och skadestabilitet enligt IMO:s regler. Fartygets stabilitet måste under alla omständigheter vara i enlighet med fartygets stabilitetsbok och skadestabilitetsbok.

3.4 Vind och vattenstånd samt ramat djup

Vindbegränsningar för passage för lotsade fartyg till och från hamnanläggningar utfärdas av Sjöfartsverket.

Vindrestriktioner för förtöjning vid boj på Strömmen är 14 m/s i medelvind och vid boj vid Seawalk i Nynäshamn 10 m/s i medelvind.

För information om aktuell vind och vattenstånd, se relevant information hos SMHI, Sjöfartsverket eller på www.stockholmshamn.se. I Östersjön kan effekten av tidvatten bortses från. Däremot påverkas vattenståndet av vindar och lufttryck. I Mälaren påverkas vattenståndet även av tillrinningen från omgivande markområden.

Ramat djup för Stockholms Hamnars kajer anges alltid i RH2000. För faktiskt djup ska aktuellt vattenstånd tas i beaktning.

3.5 Fotografering

För fotografering och filminspelning som påverkar Stockholms Hamnars hamnanläggningar, verksamhet och tillhörande skyddsobjekt krävs skriftligt tillstånd. Detta gäller även för användandet av drönare. Ansökan finns på www.stockholmshamn.se. Avgift för fotografering och filminspelning debiteras enligt aktuell prislista.

3.6 Skyddsutrustning

Varselkläder ska bäras i alla hamnanläggningar. Flytväst ska användas vid vattennära arbete. I närhet av hängande last eller där risk för fallande föremål finns ska hjälm användas.

I övrigt ska lämpliga kläder och godkänd skyddsutrustning användas enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS).

3.7 Fordonstrafik i hamnanläggning

Fordon i Stockholms Hamnars anläggningar ska använda roterande varselljus eller varningsblikker. Extern trafik ska köra på markerade stråk till anvisad plats. Omkörning är förbjuden. Parkering är endast tillåten på särskilt utmärkta platser. Högsta tillåtna hastighet inom hamnanläggning är 30 km/h, eller lägre om så anges.

I övrigt kan särskilda bestämmelser för trafik förekomma inom enskilda hamnområden, samt allmänna och lokala trafikregler som är utfärdade av myndighet.

3.8 Incident- och olycksrapportering

Incidenter, tillbud och riskobservationer inom Stockholms Hamnars hamnområde ska rapporteras till BTC.

4 Fartygsanmälan

Alla fartyg som avser anlöpa eller passera Stockholms Hamnars hamnområde ska genom rederiet eller skeppsagent göra en föränmälan. Fartygsanmälan ska göras till BTC i god tid och senast 24 timmar innan fartygets beräknade ankomst. Anmälan görs via Hamnportalen. Stockholms Hamnar kan, med hänsyn till tidsåtgången för fartygets föregående resa eller annan omständighet, medge kortare anmälningstid.

Endast hamnbefäl kan tilldela och fördela kajplats. Stockholms Hamnar tar i regel inte emot fartyg som inte har en nominerad skeppsagent.

Om tidtabellsbunden trafik avviker 20 minuter eller mer från tidtabell ska avvikelser anmälas till BTC. Ej tidtabellsbunden trafik får inte förtöja mer än 30 minuter innan angiven ETA och ska avgå vid angiven ETD. Vid förutsedd avvikelse ska detta rapporteras till BTC och godkännas av hamnbefäl.

Bokningsförfrågan kan göras till BTC eller till hamnbefäl beroende på fartygs- och anlöpstyp. En bokning är endast giltig om skriftlig bekräftelse mottas från Stockholms Hamnar.

Bokningsförfrågningar för kryssningsfartyg hanteras i turordning.

Tilldelning av kajplats vid bokningsförfrågan är endast temporär och Stockholms Hamnar förbehåller sig rätten att när som helst ändra tilldelad kajplats.

5 Hamnanläggningar och hamnskydd

5.1 Allmänt

Godkända ISPS-hamnanläggningar och Stockholm Hamnars hamnområde finns att se på www.stockholmshamnar.se. Stockholm Hamnars hamnanläggningar (permanenta samt flexibla anläggningar) är godkända av Transportstyrelsen enligt den så kallade ISPS-koden i dess senaste lydelse.

I händelse av en hamnskyddsincident, har Port Security Officer (PSO) / biträdande PSO och Port Facility Security Officer (PFSO) / biträdande PFSO direktkontakt med berörda myndigheter. Höjning av hamnskyddsnivå beslutas av polismyndigheten. Utökade åtgärder för sjöfartsskydd vidtas vid en höjd hamnskyddsnivå enligt aktuell hamnskyddsplan.

5.2 Lagar och förordningarna sjöfartsskydd och hamnskydd

Efterlevnad gällande sjöfartsskydd ska ske i enlighet med IMO:s så kallade ISPS-kod i dess senaste lydelse, *Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 725/2004, Lagen om Sjöfartsskydd (2004:487)* samt *Förordning (2004:283) om sjöfartsskydd* samt *SJÖFS 2004:13*.

I tillägg till ovanstående ska hamnanläggningen säkerställa efterlevnad i enlighet med *EU-direktivet 2005/65/EG om ökat hamnskydd*, *Lagen (2006:1209) om hamnskydd*, *Förordningen (2006:1213) om hamnskydd* samt *Sjöfartsverkets föreskrifter om hamnskydd (SJÖFS 2007:1)*.

5.3 Skyddsobjekt

Endast behöriga äger tillträde till ett skyddsobjekt. Detsamma gäller för anläggningar som omfattas av sjöfartsskydd och inom områden som är skyddsobjekt.

De skyddsvakter som på uppdrag av Stockholms Hamnar utför bevakning har rätt att neka tillträde samt att kroppsvisitera personer som begär tillträde. De har även rätt att kontrollera utrustning och material som ska föras in.

Den som vill ha tillträde till ett skyddsobjekt eller som uppehåller sig invid skyddsobjekt är skyldig att på begäran av den som bevakar skyddsobjektet uppge namn, födelsetid och hemvist, underkasta sig kroppsvisitation, som inte avser brev eller annan enskild handling, och finna sig i att fordon och fartyg undersöks.

Markområdena är inhägnade och skyltade. Till vattenområdet Frihamnen – Värtahamnen äger endast fartyg som är i kommersiell drift tillträde. Det innebär att det är förbjudet för en privat fritidsbåt att hämta och lämna personer och utrustning inom detta område. De kommersiella fartyg som vill ha tillträde kan ansöka om det genom att kontakta BTC.

5.4 ISPS för inneliggande fartyg

Befälhavaren på inneliggande fartyg ansvarar för att gällande lagar, regler och författningar inom sjöfartsskydd efterlevs. PFSO ansvarar och kontrollerar tillträdespunkter till hamnanläggningen. Fartyget ska via fartygsanmälan innan ankomst ange dess säkerhetsnivå. Om nivå är högre än 1 ska det tydligt framgå på anmälan om det är flaggstaten eller befälhavaren som gått upp i nivå. ISPS-klassade fartyg förläggs endast på ISPS-klassade hamnanläggningar. Undantag kan ges av Hamnmyndigheten i samverkan med Transportstyrelsen.

Hamnmyndigheten kan begära att en sjöfartsskyddsdeklaration (Declaration of Security, DoS) utfärdas vid ankomst. Hamnmyndigheten ska begära att en DoS utfärdas om:

- Fartyget har en högre skyddsnivå än hamnanläggningen.
- Fartyget har samverkat med en hamnanläggning som inte har en godkänd skyddsplan.
- Fartyget bedriver ship-to-ship-verksamhet med fartyg som inte har ISPS-certifikat.
- Hamnmyndigheten har anledning att anta att fartyget inte uppfyller bestämmelserna i Förordning 725/2004/EG.

5.5 Tillträde till hamnanläggning

För att få vistas i hamnanläggningarna i Kapellskär, Nynäshamn och Stockholm måste tillträde godkännas av Stockholms Hamnar. Ska arbete utföras inom hamnanläggning behövs alltid ett giltigt behörighetskort.

Behörighets- och passerkort ska bäras synligt och uppvisas vid kontroll i hamnanläggningar. Innehavaren är skyldig att se till att ingen obehörig följer med vid in- och utpassering i hamnanläggningar och byggnader. Alla behörigheter och passerkort som utfärdas är personliga och ska hanteras som en värdehandling. Förlorat kort ska omedelbart anmälas till BTC och utgåendet kort återlämnas till Stockholms Hamnars reception.

Vid tillfälligt besök inom hamnanläggning eller vid besök till inneliggande fartyg i hamnanläggning ska anmälan om besök skickas via fartygets agent till BTC via Hamnportalen. Om ett besök ska beviljas ska inbjudan komma från Stockholms Hamnar, trafikerande rederi eller inneliggande fartygs befälhavare/SSO. Förhandsanmälningar prövas av PFSO. Ska arbete utföras inom hamnanläggningen krävs giltigt behörighetskort. Tillträde via besökslista medges inte.

Besättningsmedlem på ett inneliggande fartyg ska finnas med på en till Stockholms Hamnars insänd besättningslista (föranmälan) och kunna uppvisa en giltig legitimation eller ett giltigt besättningskort för aktuellt fartyg för att få tillgång till aktuell hamnanläggning.

Passagerare ska kunna visa upp en giltig fotolegitimation och giltigt färdbevis som innehåller uppgifter om passagerarens namn och/eller bokningsnummer och giltighetsdatum, alternativt ett giltigt passagerarkort, och finnas upptagen på en passagerarlista som skickats till Stockholms Hamnar. Vid sjötransport av fordon med chaufför gäller som ovan. Fordonet ska vara bokad för sjötransport från anläggningen eller ankommit med en sådan.

Svensk myndighetsperson i tjänst med av Stockholms Hamnar bedömt relevant ärende inom hamnanläggning behöver endast visa upp giltig fotolegitimation samt tjänstelegitimation för tillträde.

Avvikelser från gällande regler och villkor resulterar i avstängning från Stockholms Hamnars hamnanläggningar och kan även leda till böter.

För att ansöka om behörighetskort eller ta del av mer information kring tillträde, behörighetskort, passerkort och ISPS, besök www.stockholmshamn.se.

5.5.1 Transport till hamnanläggning

Chaufför som ska lämna eller hämta trailer inom terminal ska kunna visa upp giltig fotolegitimation. Chauffören ska också kunna visa upp relevant körorder/körsedel. Trailern ska vara bokad för sjötransport från anläggningen eller ankommit med sådan.

Taxi och buss får inte köra in på anläggningarna om inte särskilt tillstånd, förarbevis samt giltig körorder kan uppvisas.

För fjärröppning till en anläggning måste en överenskommelse ha träffats mellan agerande företag och Stockholms Hamnar.

Vid leverans av gods till anläggningen/inneliggande fartyg ska chauffören kunna visa upp giltig fotolegitimation och körorder/körsedel. Godset ska vara föränmält till BTC. Leveranser till fartyg ska alltid levereras ombord omgående. Speciella rutiner för leveranser av förnödenheter till turlistbundna färjor kan förekomma.

5.5.2 Bagage

Passagerare får föra in eget ledsagat bagage. Ledsagat bagage är passagerares bagage inklusive personliga tillhörigheter som bärs av denne genom säkerhetskontrollen. Bagaget ska ha packats av passageraren själv och därefter kontinuerligt varit under dennes uppsikt. Ledsagat bagage kan visiteras av PSO eller av denne utsedd person.

Utan förhandsanmälan och särskilt tillstånd får knivar, vapen och ammunition, radioaktiva eller explosiva ämnen (inklusive ammunition) inte föras in i hamnanläggningen.

6 Anmälningar och tillstånd

6.1 Dykning och undervattensarbeten

Inom hamnområdena råder generellt dykförbud. Dykning får endast ske efter skriftligt tillstånd från hamnbefäl. Ansökning görs på www.stockholmshamnar.se och måste vara hamnbefälet tillhanda senast två arbetsdagar före planerat dyk.

För att få tillstånd att dyka inom hamnområde ska det finnas god anledning att genomföra dykarbeten. Dykaren ska inneha ett yrkesbevis och vara certifierad för den typ av dykarbete som ska utföras. Dykledaren ansvarar för att nödvändiga säkerhetsåtgärder är vidtagna innan dykningen inleds. Dykledaren ansvarar även för eventuella skador på person och/eller egendom som kan komma att uppstå i samband med dykningen. Stockholms Hamnar påförs inte några kostnader till följd av det meddelade dyktillståndet.

Fritidsdykning inom hamnområdet kan ges på Fredhällsvraket *Falken* och vid vraket *Bordellen* vid Söder Mälarstrand. Särskild ansökningsblankett för detta finns att hämta på www.stockholmshamnar.se.

6.2 Livbåtar och tenderbåtar

Livbåtar och tenderbåtar får inte firas ner inom hamnområdet utan tillstånd från BTC eller driftchef. Innan sjösättning sker ska detta rapporteras till BTC på VHF kanal 12. Avslutad övning eller tendering ska meddelas till BTC.

6.3 Körtillstånd för arbetsfordon

För truckkörning inne på arbetsområde krävs det att ett körtillstånd utfärdats av arbetsgivare. För körning av andra arbetsfordon som skylift, cherrypicker, arbetsplattformar och liknande i samband med ett fartygsanlöp så ska det planerade arbetet föranmälas till BTC och godkännas av ansvarig Hamnstyrman.

6.4 Uppställning av mobilkran

För att ställa upp mobilkran, höjdlift, betongpump eller liknande inom Stockholms Hamnars område krävs skriftligt tillstånd från hamnbefäl. Ansökningsblankett finns på www.stockholmshamnar.se och måste vara hamnbefälet tillhanda senast fem arbetsdagar före planerat genomförande. Ansökan skickas in enligt anvisningar på webbplatsen. Uppställning av mobilkran debiteras enligt prislista.

Stockholms Hamnar bedömer ansökan utifrån belastning, kajkonstruktion och eventuella säkerhetsaspekter för den aktuella kajplatsen. Notera att uppställning av mobilkran eller liknande kan kräva tillstånd från trafikkontoret eller polisen för nyttjande av offentlig plats. Det åligger utföraren att inneha samtliga korrekta tillstånd.

6.5 Rengöring av fartygsskrov

Ansökan om skrovsrengöring ska skickas till respektive tillsynsmyndighet i aktuellt hamnområde.

- Stockholm – Miljöförvaltningen
- Kapellskär – Länsstyrelsen i Stockholm
- Nynäshamn och Stockholm Norvik - Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

6.6 Utsläpp av renat avloppsvatten

Avloppsvatten från fartyg klassificeras alltid som svart- och gråvatten och ska pumpas iland oavsett om det renats eller ej. Renat avloppsvatten får inte släppas ut inom hamnområdet.

Avloppsvatten samt renat avloppsvatten från kryssningsfartyg ska hanteras enligt Stockholm Hamnars manual *Wastewater Handling for cruise ships at Ports of Stockholm*.

6.7 Barlastvatten

Barlastvatten ska hanteras i enlighet med IMO:s *Ballast Water Management Convention* i dess senaste lydelse för Östersjön.

6.8 Heta arbeten

Vid heta arbeten inom Stockholm Hamnars hamnanläggningar på kaj krävs skriftligt tillstånd utfärdat av hamnbefäl. I tillståndet ska säkerhetsanvisningar för arbetets utförande anges.

Vid heta arbeten på fartyg och på kaj där farligt gods transporteras, hanteras eller förvaras krävs skriftligt tillstånd utfärdat av hamnbefäl. I tillståndet ska säkerhetsanvisningar för arbetets utförande anges. Detsamma gäller för antändliga varor i bulk. Heta arbeten tillåts bara om de anses kunna utföras säkert med hänsyn till de risker det farliga godset kan utgöra. BTC ska även informeras innan påbörjade samt efter avslutade heta arbeten på VHF kanal 12.

Giltighetstid för tillstånd för heta arbeten är max 24 timmar.

För alla heta arbeten som ska utföras ombord på fartyg som ligger vid kaj är befälhavaren ansvarig för att arbetet utförs korrekt och att väsentliga säkerhetsåtgärder vidtas.

Hamn- och skärgårdstrafik utanför hamnanläggning, men inom hamnområdet, ska inhämta skriftligt tillstånd av hamnbefäl för heta arbeten som anses utföras utöver rutinemässigt arbete.

Särskilda regler kan förekomma inom enskilda hamnanläggningar.

6.9 Reparation och målningsunderhåll

Större reparationsarbeten får endast ske vid kaj om skriftligt godkännande utfärdats av hamnbefäl. Sprutmålning av fartygs utsida är inte tillåtet inom Stockholms Hamnars hamnanläggningar eller vid kajer förvaltade av Stockholms Hamnar.

6.10 Tankfartyg

Tankfartyg som har last med flampunkt lägre än 55° C, eller som vid någon av två tidigare resor fört råolja eller produkt med en flampunkt ej överstigande 55° C som last, tillåts normalt inte inom Stockholms Hamnars hamnanläggningar. Undantag kan göras efter att Stockholms Hamnar utfört en riskanalys eller om fartyget är gasfritt och kan uppvisa intyg från oberoende gaskontrollant att så är fallet.

För tankfartyg som har last med flampunkt högre än 55° C gäller följande:

- Ett område om 25 meter runt om fartyget ska betraktas som riskzon klass 1 där särskilda krav på åtgärder mot brand, som inkluderar krav på elektrisk utrustning, öppen eld, heta arbeten och dylikt ska tillämpas.
- ISGOTT:s *Pre-arrival Ship/Shore Safety Checklist* eller likvärdigt ska fyllas i innan ankomst.
- Säkerhetsvakt ska finnas tillhands både ombord och iland under fartygets hela liggetid.

I Stockholms Energihamn gäller lokala föreskrifter utgivna av terminaloperatören.

6.11 Läktring

Läktring (ej bunkring) av olja ska utföras i enlighet med de föreskrifter som finnas i OCIMF:s *Ship to Ship Transfer Guide* i dess senaste lydelse. För utförande av läktring av olja eller torrlast krävs godkännande av hamnbefäl. Läktring får inte ske på ankarplats.

6.12 Flygplan och helikopter

Flygplan får inte landa inom hamnområdet utan tillstånd från hamnbefäl.

Helikopter får inte flygas från eller till fartyg under pågående anlop i hamnanläggningarna. Helikopterflygning kan tillåtas inom hamnområdet förutsatt att det sker väl avskilt från kaj, att gällande regler för luftrum efterlevs, att manövrering endast sker dagtid mellan 07.00-18.00, att ingen manövrering sker i direkt anslutning till mindre fartyg eller båtar och att manövreringen inte sker på ett avstånd närmare än 100 meter från färjor, kryssningstrafik eller annan yrkestrafik och att tillstånd skriftligen inhämtats av hamnbefäl.

BTC ska meddelas innan flygning påbörjas och efter att flygning avslutats. Gällande regler gäller inte myndigheter eller vid nödsituation.

6.13 Sjömätning

Av 3 § lagen (2016:319) om skydd för geografisk information följer att tillstånd krävs för att utföra sjömätning inom Sveriges sjöterritorium. Tillstånd för sjömätning prövas av Försvarsmakten och beslutet kan innehålla villkor om att den geografiska informationen endast får användas för ett visst ändamål eller efter iakttagande av särskilda säkerhetsåtgärder.

Det behövs inte tillstånd för:

- ringa sjömätning, eller
- sjömätning som utförs i en allmän hamn av den som ansvarar för hamnen.

7 Fartygs ankomst, avgång samt fartyg i hamn

7.1 Förtöjning och losskastning

Fartyg och båtar får inte förtöja vid Stockholm Hamnars kajer eller terminaler utan tillåtelse från hamnbefäl. Förtöjning, avläggning eller liknande förtöjningsarbete ska utföras under ledning av fartygets befälhavare. Befälhavaren är ansvarig för att förtöjningen/losskastningen sker på ett säkert sätt.

Kommunikation vid förtöjningsarbete ska ske på VHF kanal 12 om inte annat uttryckligen överenskommit. Innan förtöjningsarbete påbörjas ska fartygets befälhavare/lots och förtöjningspersonal/hamnbefälet upprätta radiokontakt via VHF och bekräfta kajplats och eventuella särskilda förtöjningsinstruktioner.

Vid kryssningsanlop ska förtöjningspersonal följa Stockholms Hamnars *Förtöjningsföreskrifter inom Stockholm Hamnars kajer och terminaler vid ej tidtabellsbunden sjötrafik*. Enskild förtöjningspersonal som inte efterlever minimumkraven kan komma att förbjudas att förtöja fartyg med omedelbar verkan. Förtöjningsentreprenör vars personal inte efterlever Stockholm Hamnars minimumkrav kan fråntas möjligheten att utföra uppdrag inom Stockholm Hamnars hamnanläggningar.

Förtöjningspersonal kan vägra att utföra en order om denne anser att utförande skulle utsätta den eller omgivningen för en uppenbar risk eller fara.

7.1.1 Förtöjningsgods

Förtöjningsgodset som hanteras ska vara av god kvalitet och dimensionerat för de aktuella dragkrafterna. Det är förbjudet att använda kastlinor med tyngder som kan skada förtöjningspersonal. Det är också förbjudet att använda linkastare med explosiv framdrivning. Kastlina ska vara dimensionerad i relation till övrigt förtöjningsgods.

7.1.2 Skyddsutrustning

Förtöjningspersonalen ska bära godkänd livväst, skyddshjälm, skyddsskor, varselkläder och kniv när de utför förtöjnings- eller losskastningsarbete. Klädseln ska vara enhetlig för all förtöjningspersonal och det ska tydligt framgå vilket företag förtöjningspersonalen arbetar för.

7.1.3 Bojförtöjning

Endast Stockholms Hamnars personal får agera förtöjningspersonal vid förtöjning på boj eftersom arbetet har ett högt riskvärde. Vid förtöjning på boj ska en *Säker Jobb Analys* genomföras innan arbetet påbörjas. Analysen genomförs, under ledning av förtöjningspersonalen, tillsammans med besättningen för båten som används vid förtöjningen.

Fartyget får inte börja spela in på förtöjningarna förrän förtöjningspersonal och deras fartyg lämnat bojen. När fartyg ska läggas av från boj, ska fartyget slacka upp samtliga trossar till bojen innan

förtöjningspersonalen beträder bojen. Fartyget får under inga omständigheter röra trossarna under den tid som förtöjningspersonalen vistas på bojen.

7.2 Bogsering

Sjöfartsverkets respektive lotsområde har tagit fram riktlinjer för bogserbåtsassistans. Mer information finns på www.sjofartsverket.se under bogserbåtskrav för aktuell hamndel.

När fartyg manövrerar i hamnområdet ska bogserhjälp användas i den utsträckning som befälhavaren bestämmer efter samråd med eventuell lots. Bogserbåt beställs direkt av operatör.

7.3 Landgång och fallrep

Landgång och fallrep ska minst uppfylla kraven i IMO:s *MSC.1/Circ.1331* i dess senaste lydelse. Landgångens/fallrepets ägare är ansvarig för att kraven uppfylls, om inte annat skriftligen överenskommit innan landgången/fallrepet placerats vid fartyget. Ägaren är också ansvarig för att landgången/fallrepets placering inte stör verksamheten på kajen eller på något sätt skadar kajen.

7.4 Buller och rökemission

Fartyg ska se till att buller och rökutveckling från huvudmaskiner, hjälpmaskiner, pannor, ventilation och eventuell annan utrustning minimeras. Huvudmaskiner ska bara användas under den tid som behövs för att manövrera fartyget. Vid kaj ska fartyg koppla elektrisk ström från land om det är tekniskt möjligt med hänsyn till befintliga installationer ombord och iland.

Det är förbjudet att rengöra ångpanna eller blåsa ångtuber. Avfall får inte förbrännas ombord på fartyg inom Stockholms Hamnars hamnområde.

Förtöjda fartyg ska efterleva de specifika krav som kan finnas på enskilda kajer vad gäller buller.

7.5 Rundkörning av framdrivningspropeller vid kaj

Fartygets propeller och bogpropeller får enbart användas för nödvändig manövrering och får inte köras vid kaj. För undantag krävs särskilt skriftligt tillstånd från hamnbefäl.

7.6 Ankring

Det är inte tillåtet att fälla ankare vid manövrering till kaj såvida det inte görs i en nödsituation. Om ankare fälls vid en nödsituation ska tidpunkt och position snarast anmälas till BTC.

I hamnområde i Stockholm finns en ankarplats vid Fjäderholmarna.

7.7 Isbrytning

Fartyg över 1350 brt som transporterar varor eller passagerare till eller från kajanläggning förvaltd av Stockholms Hamnar, och som inte räknas till skärgårds-, charter- eller hamntrafik, kan efter

särskild begäran erbjudas isbrytarhjälp. Begäran om isbrytarhjälp ska anmälas till BTC senast fem timmar innan uppdragets planerade start.

Isbrytarhjälp lämnas vid behov i Saltsjön i farlederna mellan Stockholm via Sandhamn (Ådkobben)/Söderarm (Lerskärsgrund)/Landsort (Ö Röko). I Mälaren kan hjälp lämnas i farlederna Hammarbyluss - Klubbensborg och Klubbensborg - Hässelby värmeverk samt vid manövrering till och från Stockholms Hamnars kajanläggning.

Ledningen av isbrytarverksamheten utövas av hamnbefäl och BTC. Fartyg kan få särskilda anvisningar för resan av hamnbefälet. Sådana anvisningar kan innebära att assistans bara lämnas i speciell farled. All isbrytarhjälp sker på det assisterade fartygets egen risk. Varje fartyg är ansvarigt för sin egen säkerhet och Stockholms Hamnar tar inte på sig något ansvar för försening, skada eller annan förlust som vållats fartyg, dess personal, passagerare eller last på grund av isförhållanden.

7.7.1 Förbud mot upptagande av isränna

Inom hamnområdet får isränna endast brytas där regelbunden sjöfart trafikerar. Isränna får inte tas upp i sundet norr om Årsta holmar så länge området är täckt med gångbar is.

Vid brytande av gångbar is utanför normalt trafikerade stråk ska befälhavaren samråda med hamnbefäl innan arbetet påbörjas. Om brytande av isränna ska genomföras utanför farled ska detta alltid kungöras genom uppläsning i lokalradio samt via information på www.stockholmshamnar.se och sociala kanaler.

Länsstyrelsen har med stöd av sjötrafikkförordningen även beslutat följande vad gäller upptagande av isränna:

- På Stora Värtan får isränna tas upp endast mellan Storholmen och Frössvikslandet i riktning mot Hägernäs, mellan Äggholmen och Tallholmen samt mellan Tallholmen och Tistelholmen till södra bryggan på Storholmen. Läge: 59°23,97'N, 18°08,78'O.
- Isränna får inte tas upp i sundet mellan Lambarön och Hässelby villastad under den tid då sundet är belagt med gångbar is och sjötrafiken på grund av det avlysts. Läge: 59°21,97'N, 17°48,48'O.

7.8 Mälarens reglering

Stockholms Hamnar ansvarar, på uppdrag av Stockholms stad, för att regleringen av Mälaren sker enligt fastställda vattendomar genom tappning av vatten.

7.9 Broar

Stockholms Hamnar är på uppdrag av Stockholms stads trafikkontor ansvarigt för manövrering av Danviksbron, Skansbron, Liljeholmsbron och Husarviksbron. Stockholms Hamnar är inte väghållande myndighet.

Broöppning sker vid medelvindar under 15 m/s. Vindstyrkorna mäts vid Stockholms Hamnars lokala vindmätare. Fartyg som inte kräver broöppning ska inte passera i det öppningsbara spannet under Liljeholmsbron.

För fri genomfartsled, se aktuellt sjökort. Det åligger befälhavare/fritidsseglare att hålla sig informerad om det aktuella vattenståndet för beräkning av aktuell segelfri höjd.

7.10 Hammarbyleden

Farleden är alltid öppen för nyttotrafik, dock gäller förbeställning för broöppning. Avisering ska göras för fartyg som önskar broöppning vid Liljeholmsbron, Skansbron, Danviksbron och slussning genom Hammarbyslussen, minst 5 timmar före planerad ankomst. All kommunikation vid passage ska ske på VHF kanal 12. För fritidsfartyg gäller särskilda tider för broöppning och förbeställd slussning. Information om tider, priser samt kontaktuppgifter finns på www.stockholmshamnar.se.

Fartyg som bär farligt gods ska föranmäla detta till BTC enligt anvisningarna för farligt gods i dessa driftföreskrifter.

Fartyg som kommer från väster har företräde när det passerar farleden eller dess broar, där fartyg kan passera fritt. Fartyg med en bredd som överstiger 8,5 meter har dock alltid, oberoende av färdriktning, företräde framför mindre fartyg. I Danvikskanalen får fartyg med en bredd som överstiger 8,5 meter inte möta annat fartyg.

Fartyg får inte ligga i Danvikskanalen längre än nödvändigt. Fartyg får föras fram genom kanalen under segel endast om det har funktionsduglig motor eller om det kan föras framåt med åror. Vid bogsering ska det på det bogserade fartyget, pråmen eller släpet alltid finnas minst en person ombord som kan manövrera, om inte särskilda anordningar finns för att säkert kunna manövrera fartyget, pråmen eller släpet. Fartyg som bogserar timmersläp ska ha sådan maskinstyrka att släpet kan föras fram med en fart av minst två knop.

För ljus- och ljudsignaler, övriga trafikregler samt djup, se aktuellt sjökort samt gällande navigationsvarningar.

7.10.1 Hammarbyslussen

Slussavgift betalas enligt aktuell prislista. För mer information, se www.stockholmshamnar.se.

För fartyg som överstiger 110,0 meter total längd, och/eller har en total bredd som överstiger 15,0 meter och/eller har last eller anordning som skjuter ut utanför fartygets sida och/eller har slagsida krävs dispens för passage i Hammarbyslussen. För att få dispens måste en skriftlig ansökan inkomma senast en arbetsdag innan planerad slussning till BTC för godkännande av hamnbefäl.

Fartyg måste alltid ha minst 0,5 meter UKC.

Obehöriga äger inte tillträde till slussområdet. Slussområdet är ett civilt skyddsobjekt. Lastning och lossning av gods eller förnödenheter, av- eller påstigning samt bunkring är inte tillåtet inom slussområdet.

Fartyg får inte möta eller passera annat fartyg i slussportsöppningen. Fritidsfartyg ska under normala omständigheter lämna företräde till nyttotrafik.

Fartyg som är lastade med farligt gods (i bulk eller i förpackad form) ska utöver föransmälan efterleva följande regler vid slussning:

- Fartyg som bär farligt gods ska slussa ensamma.
- Luckor och ventiler till lastutrymmen ska hållas stängda under färd i Hammarbyleden och direktledningar över bord ska vara stängda och blindflänsade.
- Avgasning eller rengöring av lastutrymmet får inte ske under passage i leden.
- Brandsläckningsutrustning på fartyg, som har last av brandfarliga eller explosiva ämnen eller utan att ha gjorts gasrent har fört sådana ämnen, ska vara klargjord med kopplade slangar.

Tankfartyg (även bunkerbåtar) omfattas av reglerna ovan även när de inte för last, såvida de inte är gasfria och kan uppvisa certifikat som styrker förhållandet.

Hamnbefäl har rätt att utfärda särskilda villkor för fartygs framförande genom leden.

7.11 Victoriaslussen

Victoriaslussen är för närvarande under byggnation.

8 Fartygsservice

8.1 Avfall

Avfallshantering beskriven i dessa driftföreskrifter gäller för yrkestrafik. Stockholms Hamnars avfallsmottagning sker enligt *SJÖFS 2001:12* och *TFS 2010:96* i deras senaste lydelse. För stillaliggande verksamheter och fritidsfartyg gäller hantering enligt avtal samt enligt lagar, regler och förordningar relevanta för verksamheten. Utformning om avfallshantering finns i respektive hamns avfallshanteringsplan.

Stockholms Hamnar tar emot avfall som har uppkommit under fartygets normala drift och som fartyget har behov av att lämna iland. Avfallsmottagning gäller endast fartyg som är väl förtöjda vid kajer som förvaltas av Stockholms Hamnar.

8.1.1 Avfallsanmälan

Avfallsanmälan ska göras i Hamnportalen senast 24 timmar innan beräknad ankomst. Stockholms Hamnar kan, med hänsyn till tidsåtgången för fartygets föregående resa eller annan omständighet, medge kortare anmälingstid.

Motsvarande blankett, *Notification on delivery of waste from ships*, finns att hämta på www.stockholmshamnar.se.

8.1.2 Avgifter

Stockholms Hamnar kan ta ut en extra avgift för eventuella merkostnader som förorsakas av väntetid, om anmälan om avfallslämning inte gjorts i enlighet med applicerbara lagar, regler och förordningar eller om rapportering och avlämning av främmande eller farliga substanser inte gjorts korrekt.

Kryssningsfartyg kan få källsorteringsrabatt om fartygets fasta avfall lämnas enligt *Waste Instructions for Ports of Stockholm*. Stockholms Hamnars avfallsentreprenör avgör vid mottagandet om det lämnade avfallet uppfyller kraven för källsorteringsrabatt. Beslutet kan inte överklagas av fartyget.

I övrigt gäller aktuell prislista med tillhörande villkor som finns på www.stockholmshamnar.se.

8.1.3 Sludge-, bilge- och scrubberavfall

Inget renat eller orenat avfall får pumpas ut eller cirkuleras i vattnet inom hamnområdet.

Maskinrumsavfall får endast bestå av vatten, petroleumkolväten och sådana additiv som normalt ingår i avfall från eldnings- och smörjoljor. Avfallet ska alltså vara fritt från artfrämmande substanser som PCB, klor, lösningsmedel och detergent. Detta ska skriftligen försäkras av avlämnande fartyg innan påbörjad pumpning.

Inom Stockholms Hamnar finns inga fasta mottagningsanordningar för mottagning av sludge-, bilge- eller scrubberavfall. Mottagningen sker i huvudsak med slamtankbil.

Det avlämnande fartyget ska kunna pumpa iland sitt maskinrumsavfall. Anslutningen för avlämning ska vara utförd enligt internationell standard. Trycket i ledningen/slangen mellan fartyg och mottagningsanordningen får inte överstiga 0,6 MPa (6kp/cm²). Slangar tillhandahålls av Stockholms Hamnar eller av denne utsedd mottagare och ska provtryckas minst var tolfte månad. Fartyget ska ha en fullgod pumpkapacitet. Det avlämnande fartyget tillhandahåller personal för koppling och lösgöring av slangen ombord, mellan fartyg och mottagningsanordning.

Om avfallet avlämnas på fat ska faten genom fartygets försorg ställas på plats anvisad av hamnbefäl eller av denna utsedd. Faten ska vara tätslutande och felfria samt tydligt och varaktigt märkta med innehåll, fartygets namn och aktuellt datum.

Innan pumpning påbörjas ska en säkerhetsvakt utses av fartyget och en av mottagaren. Dessa håller kontinuerlig uppsikt och kan beordra att avbryta pumpningen om så behövs. Den som på avlämnande fartyg är ansvarig för maskinrumsavfallsavlämning, och befälhavare på fartyg eller förare av fordon som tar emot maskinrumsavfall, är skyldiga att inom respektive verksamhetsområde vidta alla nödvändiga säkerhetsåtgärder som förhindrar spill av maskinrumsavfall.

Säker kommunikation ska upprättas mellan avlämnande fartyg och mottagare. Lämpliga åtgärder ska vidtas innan pumpning påbörjas för att minimera riskerna vid ett eventuellt spill. Slang, koppling och annan utrustning eller möjliga faktorer som kan påverka pumpningen ska hållas under kontinuerlig uppsyn under hela operationen.

Efter avslutad pumpning ska slang lösgöras på ett sådant sätt att maskinrumsavfall inte spills. En spillback ska användas. Slang som inte är försedd med avstängningsventil ska förses med blindfläns före återföring till mottagande fartyg respektive ilandföring till mottagande fordon. Stockholms Hamnar eller av denne utsedd ska lämna kvitto på avlämnad mängd.

Om slangbrott, överpumpning eller annat som orsakat spill av maskinrumsavfall inträffat ska följande åtgärder omedelbart genomföras:

1. Avbryt pumpningen.
2. Stäng omedelbart ventiler på lämnande fartyg och på mottagande fartyg eller fordon.
3. Genomför åtgärder för att begränsa skadan.
4. Larma BTC.

8.1.4 Avlämning av farligt avfall

Avfallet ska lämnas i hela, tätslutande förpackningar, tydligt och varaktigt märkta enligt IMDG-koden, med fartygsnamn och med aktuellt datum. Stockholms Hamnars driftföreskrifter som gäller föranmälan samt hantering av farligt gods ska efterlevas.

Avfall som kan sprida lukt eller smitta eller i övrigt vara en hälsorisk ska vara väl paketerat och märkas med innehåll.

8.2 Leverans av färskvatten

Stockholms Hamnar kan erbjuda leverans av färskvatten vid hamnanläggningar och kajer där ledningsnätet är utbyggt och vid särskilda pumpstationer. För priser och villkor, se aktuell prislista.

Önskas leverans av färskvatten (för ej tidtabellsbunden sjötrafik) krävs anmälan till BTC via Hamnportalen senast 24 timmar innan beräknad ankomst. Mottagaren ska följa de anvisningar som lämnas av Stockholms Hamnars personal samt lämna erforderlig hjälp vid ombord- och ilandtagning av materiel.

Stockholms Hamnar garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid upprätthålls. Stockholms Hamnar kan komma att begränsa eller avbryta vattenleverans när det är nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada. Detsamma gäller för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör Stockholms Hamnars egen eller med den förbunden anläggning. Vid begränsad vattentillgång kan mängdbegränsningar införas.

Vattenposten får bara användas för mottagarens egen fartygsverksamhet. Vattenpostnyckel som Stockholms Hamnar tillhandahåller ska återlämnas efter att vattenleveransen upphört. Förlorad eller förstörd vattenpostnyckel ska alltid ersättas av beställaren genom betalning av motsvarande kostnad för beställning och tillverkning av ny sådan nyckel. Endast avsedd vattennyckel får användas.

Mottagaren är även bunden av motsvarande skyldigheter och begränsningar som gäller för fastighetsägare enligt lokala *Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (ABVA)*.

8.3 Leverans av elektrisk ström

Ej tidtabellsbunden sjötrafik som önskar elektrisk ström beställer leverans genom fartygsanmälan, senast 24 timmar innan planerad ankomst.

Stockholms Hamnar är skyldigt att leverera el om el finns att tillgå, så länge mottagaren har ett giltigt tillstånd från Stockholms Hamnar att ligga vid kaj förvaltd av Stockholms Hamnar. Mottagaren måste också fullfölja sina betalningsförpliktelser gentemot Stockholms Hamnar. Stockholms Hamnar har varken nätkoncession eller är yrkesmässig elleverantör enligt ellagens (1997:857) mening. Därför är inte heller sådana bestämmelser tillämpliga vad gäller t.ex. leveransskyldighet för elleverantören eller skyldighet att leverera el genom olika elleverantörer.

För leverans av elektrisk ström gäller aktuell prislista med tillhörande villkor.

Mottagaren ska följa de anvisningar som lämnas av Stockholms Hamnars personal vad gäller leverans av elektrisk ström, samt lämna erforderlig hjälp vid ombord- och ilandtagning av materiel.

Mottagaren ansvarar för anslutning till Stockholms Hamnars eluttag enligt anvisningar från Stockholms Hamnar. Stockholms Hamnar varken bekostar, ansluter, installerar, underhåller eller ansvarar på något annat sätt för mottagarens anslutning.

Mottagaren får inte upplåta sin rätt till elleverans till annan och får heller inte överföra el till annan. Om mottagaren skulle upplåta eller överföra el till annan – utan Stockholms Hamnars i förhand inhämtade skriftliga medgivande – har Stockholms Hamnar rätt att omedelbart upphöra med elleverans till mottagaren.

Stockholms Hamnar ansvarar inte för skada som åsamkas mottagaren i samband med leverans av elektrisk ström i annat fall än då Stockholms Hamnars personal varit vållande genom vårdslöshet. Skadeersättningen är vid samtliga fall begränsad till direkta skador och ger därmed inte rätt till ersättning för utebliven vinst och andra indirekta skador.

8.4 Svart- och gråvatten

Föreskriften gäller yrkes- samt nyttotrafik. För stillaliggande verksamheter och fritidsfartyg gäller hantering enligt avtal samt enligt lagar, regler och förordningar relevanta för verksamheten.

Svart- och gråvatten tas emot från fartyg väl förtöjda vid kaj förvaltd av Stockholms Hamnar. Hamn- och skärgårdstrafik, arbetsfartyg, taxibåtar, fiskefartyg och liknande kan behöva förhålla för att lämna avfallet.

Avloppsvatten producerat ombord på fartyg klassificeras som svart- och gråvatten och ska pumpas iland oavsett om det renats eller ej. Renat avloppsvatten får inte släppas ut inom hamnområdet. Avfallet får inte vara kontaminerat med olja eller liknande.

Det avlämnande fartyget ska kunna pumpa iland sitt svart- och gråvatten och anslutningen för avlämning ska vara utförd enligt internationell standard. Trycket i ledningen/slangen mellan fartyg och mottagningsanordning får inte överstiga 0,6 MPa (6kp/cm²). Slangar tillhandahålls av Stockholms Hamnar eller av denne utsedd mottagare och ska provtryckas minst var tolfte månad. Det avlämnande fartyget tillhandahåller personal för koppling och lösgöring ombord av slangen mellan fartyg och mottagningsanordning.

Innan pumpning påbörjas ska en säkerhetsvakt utses av fartyget och en av mottagaren. Dessa ska hålla kontinuerlig uppsikt och kan beordra att avbryta pumpningen om så behövs.

Säker kommunikation ska upprättas mellan avlämnande fartyg och avfallsmottagare. Lämpliga åtgärder ska vidtas innan pumpning påbörjas för att minimera riskerna vid ett eventuellt spill. Slang, koppling och annan utrustning eller möjliga faktorer som kan påverka pumpningen ska hållas under kontinuerlig uppsyn under hela operationen.

Efter avslutad pumpning ska slang lösgöras på ett sådant sätt att svart- och gråvatten inte spills. En spillback ska användas. Slang som inte är försedd med avstängningsventil ska förses med blindfläns

före återföring till mottagande fartyg respektive ilandföring till mottagande fordon. Stockholms Hamnar eller av denne utsedd ska lämna kvitto på avlämnad mängd.

Avloppsvatten samt renat avloppsvatten från kryssningsfartyg ska hanteras enligt Stockholm Hamnars manual *Wastewater handling for cruise ships at Ports of Stockholm*.

Om slangbrott, överpumpning eller annat som orsakat spill av svart- och gråvatten inträffat ska följande åtgärder omedelbart genomföras:

1. Avbryt pumpningen.
2. Stäng omedelbart ventiler på lämnande fartyg och på mottagande fartyg eller fordon.
3. Genomför åtgärder för att begränsa skadan.
4. Larma BTC.

9 Lastning och lossning

All hantering av gods ska ske enligt *Arbetsmiljöverkets föreskrifter om hamnarbete* i dess senaste lydelse.

9.1 Godshantering

Innan lastnings- eller lossningsarbete påbörjas ombord på ett fartyg ska arbetsplatsen och de tekniska anordningarna vara kontrollerade och i sådant skick att arbetet kan utföras säkert.

Gods eller annat material ska hanteras så att hamnplan, byggnader, gatubeläggning, spår, kranar eller annat inte skadas och så att fara för person inte uppkommer. Vid skada kan transportör bli ersättningsskyldig.

Fartygets befälhavare ansvarar för fartygets stabilitet. Tillräcklig belysning ska finnas ombord för att arbetet ska kunna utföras säkert. Avtagna luckor och annan liknande fartygsutrustning ska vara stabilt upplagda och tillräckligt säkrade.

Varselklädsel och skyddsskor ska användas. Skyddshjälm ska användas om det bedöms främja säkerheten. En skriftlig bedömning ska göras där det framgår vid vilken typ av arbete och inom vilket område användning av viss personlig skyddsutrustning inte behövs. Annan personlig skyddsutrustning ska användas där så behövs.

9.2 Uppläggning av gods

Lastning, lossning, transport och uppläggning av gods eller annat material får endast ske på särskild, för ändamålet avsedd plats och får inte under några omständigheter hindra utryckningsfordons framkomlighet. Gods eller annat material får inte heller läggas upp så att tillträde till fartyg eller hantering av fartygs förtöjningar hindras eller försvåras. Gods får inte heller läggas upp så att det hindrar framkomligheten på kajen eller i direkt anslutning till ISPS-staket.

10 Farligt gods och bunkring

10.1 Farligt gods i förpackad form

Anmälan om farligt gods i förpackad form ska göras till BTC via Hamnportalen, i god tid och senast 24 timmar innan fartygets beräknade ankomst. Stockholms Hamnar kan, med hänsyn till tidsåtgången för fartygets föregående resa eller annan omständighet, medge kortare anmälningstid. Tidtabellsbunden trafik rapporterar farligt gods genom MSW. Farligt gods som anländer till hamnanläggning landvägen ska föränmälas till aktuell hamnanläggning för hantering via ITS.

Lokala avvikelser på enskilda hamnanläggningar kan förekomma. Det åligger transportören att vara informerad om de enskilda hamnanläggningarnas eventuella avvikande regler och rutiner samt säkerställa att godset anmälts korrekt till Stockholms Hamnar.

Större kvantiteter farligt gods, eller farligt gods som kan medföra särskild risk eller omfattar ett större antal av samma UN-nummer, ska rapporteras till BTC för godkännande av hamnbefäl. Hamnbefäl har rätt att avvisa speciellt farliga godsslag eller stora kvantiteter farligt gods om det bedöms att säkerheten i hamnen skulle kunna riskeras genom dess transport, hantering eller förvaring.

Farligt gods av klasserna 1.1, 1.2, 2.1 lastad i tankcontainer och 2.3 får inte hanteras eller lagras inom Stockholms Hamnar. Mängdbegränsningar för Stockholm och Nynäshamn finns även för andra klasser farligt gods i bilaga 8.

Lastning och lossning av farligt gods ska påbörjas snarast möjligt efter det att godset förts in i hamnanläggningen. Godset ska lämna hamnanläggningen så snart som är praktiskt möjligt. I förekommande fall kan hamnbefäl meddela särskilda säkerhetsbestämmelser för lossning, lastning och uppställning av gods. Av transportsäkerhetsmässiga skäl kan undantag om tillfällig uppställning ges efter prövning i varje enskilt fall. Avvikelser från bestämmelserna om farligt gods ska anmälas till BTC.

Inom hamnområdet ska kollin och lastbärare med farligt gods vara märkta och etiketterade enligt reglerna för tillämpligt transportslag. Farligt gods där sjötransport ingår ska alltid vara märkt enligt IMDG-koden eller Östersjöavtalet.

Godsdeklaration, eller motsvarande relevant information, för farligt gods ska finnas tillgänglig för myndigheter, räddningstjänst och terminaler under den tid godset finns på anläggningen, i händelse av omedelbart nödläge.

Hamnbefålet anvisar i samråd med räddningstjänsten områden där transport, hantering och förvaring av farligt gods får ske. Hamnbefålet har rätt att vidta lämpliga och skäliga åtgärder för att

undanröja risker som det farliga godset kan medföra. Godsägaren eller dennes ombud kan komma att debiteras för dessa kostnader.

Hamnbefäl, stuveriet och fartygets befälhavare ska inom sina respektive ansvarsområden utse ansvarig person för transport, hantering och förvaring av farligt gods som rör den dagliga verksamheten. De ska också se till att certifierad rådgivare för farligt gods finns tillgänglig, enligt lagen om transport av farligt gods.

Fartyg som lastar, lossar eller har explosiva varor, brandfarliga gaser eller vätskor, syregivande ämnen eller organiska produkter ombord i sådana mängder att det vid en olyckshändelse riskerar skada person eller anläggning utanför fartyget, ska ständigt vara klart att med kort varsel kunna förflyttas för egen maskin.

Om farligt gods läcker ut eller om förpackningar skadats ska åtgärder omedelbart vidtas för att begränsa eller förhindra spill enligt nödåtgärdsplan för farligt gods.

Körväg till plats där farligt gods förvaras får inte blockeras. Plats där farligt gods förvaras ska hållas väl städad och fri från utrustning och material.

10.2 Bunkring

Bunkerföretag verksamma inom Stockholms Hamnar ska årligen - på anmodan - senast den sista december inlämna en verksamhetsplanering för det kommande året. Planeringen ska innehålla uppgifter om företagets kunder, leveransmängder, leveransplatser samt produkter som ska levereras.

Bunkring av tankfartyg är inte tillåten inom Stockholms Hamnar. Bunkring tillåts inte heller av fartyg som lastar eller lossar farligt gods i paketerad form eller för ombord sådant gods. Är det farliga godset av ringa kvantitet eller ringa farlighetsgrad kan undantag dock beviljas av hamnbefäl.

Bunkring av produkter som har en flampunkt lägre än 55° C från en icke fast anläggning ska föranmälas till BTC. Anmälan ska innehålla information om:

- det mottagande fartygets namn
- bunkringsbåtens namn/tankfordonets registreringsnummer samt bolag
- produktbenämning
- kvantiteten som ska bunkras
- tid och plats för bunkringen

Före påbörjad bunkring ska OCIMF:s *Bunker checklist* alternativt IAPH:s *LNG bunker checklist* eller likvärdigt efterlevas. BTC ska informeras på VHF kanal 12 före påbörjad bunkring och efter avslutad bunkring.

Enligt ovan angivna checklistor ska en säkerhetsvakt utses av fartyget och en av mottagaren innan operationen påbörjas. Dessa ska hålla kontinuerlig uppsikt och kan beordra att avbryta pumpningen om så behövs.

Den som på mottagande fartyg är ansvarig för bunkringen samt befälhavare på fartyg eller förare av fordon som lämnar bunker är skyldig att inom respektive verksamhetsområde vidta alla nödvändiga säkerhetsåtgärder för att förhindra spill.

Endast provtryckta slangar med provtryckningscertifikat, inte äldre än 12 månader, får användas. Slang får inte vara äldre än 5 år och slangar med synliga skador eller slitage får inte användas.

Säker kommunikation ska upprättas mellan mottagande fartyg och den som lämnar bunker. Lämpliga åtgärder ska vidtas innan bunkring påbörjas för att minimera riskerna vid ett eventuellt spill. Slang, koppling och annan utrustning eller möjliga faktorer som kan påverka bunkringen ska hållas under kontinuerlig uppsyn under hela operationen. Produktnivån i tankarna ska övervakas noga.

Om slang blåses med luft ska ansvarig ha förvissat sig om att tillräcklig plats finns i berörd tank. Efter avslutad bunkring ska slang lösgöras på ett sådant sätt att bunker inte spills och en spillback, alternativt vattenspray för LNG, ska användas. Slang som inte är försedd med avstängningsventil ska förses med blindfläns före återföring till bunkerfartyg respektive ilandföring till bunkerfordon.

Om slangbrott, överpumpning eller annat som orsakat spill av bunker inträffar ska följande åtgärder omedelbart genomföras:

1. Avbryt pumpningen.
2. Stäng omedelbart ventiler på lämnande fartyg och på mottagande fartyg eller fordon.
3. Genomför åtgärder för att begränsa skadan.
4. Larma BTC.

11 Brand och oljeutsläpp

11.1 Brandskydd

Befälhavaren har alltid det yttersta ansvaret för brandskyddet ombord på sitt fartyg. Kraven som gäller för brandskydd kommer bland annat från Sjölagen, fartygssäkerhetslagen och Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om brandskydd, branddetektering och brandsläckning på SOLAS-fartyg byggda den 1 juli 2002 eller senare (TSFS 2009:98).

11.2 Vid brand ombord på eget fartyg

Vid brand gäller alltid **rädda – varna – släck**. Vid brand ombord på eget fartyg, vidta omedelbart följande åtgärder:

- Avge larmsignal med fartygets larmsignal.
- Larma räddningstjänsten 112 samt BTC på kanal 12 eller 16.
- Bekämpa branden.
- Stoppa all lasthantering.
- Förbered fartygets eventuella förhalning.

Vid brand iland eller ombord på annat fartyg i närheten av det egna fartyget vidta följande åtgärder:

- Larma räddningstjänsten 112 samt BTC på VHF kanal 12 eller 16.
- Inta brandbekämpningsberedskap.
- Stoppa all lasthantering.
- Förbered fartygets eventuella förhalning.

11.3 Oljeutsläpp i vatten

Oljeutsläpp i vatten ska anmälas omedelbart till 112 och till BTC.

12 Karantänshamn

Stockholms hamn är av Socialstyrelsen utsedd att vara karantänshamn och har en skyldighet att ta emot fartyg som deklarerat misstänkt smitta ombord. Detta regleras av *Lag (2006:1570) om skydd mot internationella bot mot människors hälsa*.

12.1 Anmälan om smitta

Fartyg som har för avsikt att anlöpa anläggning som tillhör Stockholms Hamnar ska anmäla om någon person ombord bär på, eller misstänks bära på, smitta som klassas som allmänfarlig, samhällsfarlig eller anmälningspliktig sjukdom. Detta gäller också om fartyget kommer från område där aktuell sjukdom utbrutit.

Anmälan ska göras senast 24 timmar innan fartygets ankomst till hamnen eller senast när fartyget lämnar föregående hamn, om resan varar mindre än 24 timmar. Anmälan sker till BTC.

Om aktuell sjukdom bryter ut på fartyg då det ligger i hamn ska anmälan omedelbart göras till BTC.

12.2 Kajplatsfördelning i karantänshamn

Stockholms Hamnar får inte neka fartyg kajplats med hänvisning till smitta ombord.

När fartyg med misstänkt eller bekräftad smitta ombord ankommer hamnen ska det, om oklarhet råder om tillståndet ombord, ankra vid ankarplats Fjärderholmarna. Efter bedömning av smittskyddsläkare i samråd med hamnbefäl kan beslut fattas om fartyget kan gå till kaj eller ska ligga kvar till ankars.

Kajplats tilldelas vid behov av hamnkapten i samråd med smittskyddsläkare. Vid val av kajplats ska i första hand den ursprungligt planerade kajen användas, därefter Frihamnen 638 nyttjas, och därefter Stadsgården 167.

12.3 Smittskyddsåtgärder

Om person bär på misstänkt *sambällsfarlig* sjukdom har smittskyddsläkaren under särskilda omständigheter befogenhet att besluta om att denna person ska genomgå hälsokontroll på inreseplatsen och kan hållas i karantän, till exempel förbjudas att lämna visst område (eventuellt fartyg).

Person som bär på en *allmänfarlig* sjukdom kan under särskilda förhållanden isoleras. Beslut om det ska tas av Förvaltningsrätten efter ansökan från smittskyddsläkaren. Isolering sker på vårdinrättning som drivs av landstinget.

12.4 Tillträde

Endast personer som godkänts av smittskyddsläkaren och Stockholms Hamnar äger tillträde till fartyg och kajplats där smittförande fartyg ligger förtöjt. Området runt fartyget ska vara avspärrat. Tillträdesplats och intilliggande hamnplan ska bevakas.

Stockholms Hamnar har rätt att neka att ta emot avfall från fartyg med smitta ombord.

13 Bilagor

Bilaga 1: Definitioner

BTC	Stockholm Hamnars bevaknings- och trafikledningscentral
EMSA	European Maritime Safety Agency – <i>EU:s Sjösäkerhetsbyrå</i>
ETA	Estimated time of arrival – <i>uppskattad ankomstid</i>
ETD	Estimated time of departure – <i>uppskattad avgångstid</i>
Hamnmyndighet	Hamnkapten, hamnstyrmän, driftchef och VD
Hamnbefäl	Hamnkapten, hamnstyrmän, driftchef och vice driftchef
Hamnportal	Portal för hantering av fartygsanlöp
Hamnområde	Se bilagor för respektive hamnområde
IMO	International Maritime Organization
IMDG-koden	International Maritime Dangerous Goods Code
ISPS-koden	International Ship and Port Facility Security Code
ITS	Intelligent Transportation System
PSO	Port Security Officer
PFSO	Port Facility Security Officer
UKC	Under Keel Clearance – <i>fritt under köl</i>

Bilaga 2: Kapellskärs hamn

Bilaga 3: Nynäshamns hamn

Bilaga 4: Stockholm Norvik Hamn

Bilaga 5: Stockholms hamn

Bilaga 6: Bryggor och anläggningar förvaltade i Stockholm

Bilaga 7: Farligt gods – begränsningsmängder